

NCN OPUS 23 nr: 2022/45/B/HS2/01852: Najstarsze ikony (XV-XVI w.) ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej na tle porównawczym

Muzeum Narodowe
w Krakowie

Jednostka realizująca:
Uniwersytet Gdański, Wydział Historyczny

Kierownik projektu:
Prof. dr hab. Mirosław Kruk

Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej posiada jeden z najcenniejszych w Polsce zbiorów sztuki cerkiewnej, obejmujący m.in. ponad trzydzieści ikon z XV i XVI wieku. To wyjątkowe dzieła sztuki sakralnej, które dotychczas nie zostały kompleksowo przebadane. Projekt naukowy ma na celu wszechstronną analizę tych obiektów, łącząc badania historyczno-artystyczne, konserwatorskie oraz specjalistyczne analizy fizyko-chemiczne. Laboratorium LANBOZ wykorzystuje szereg technik analitycznych, aby zapewnić naukowe wsparcie w badaniach ikon w ramach projektu.

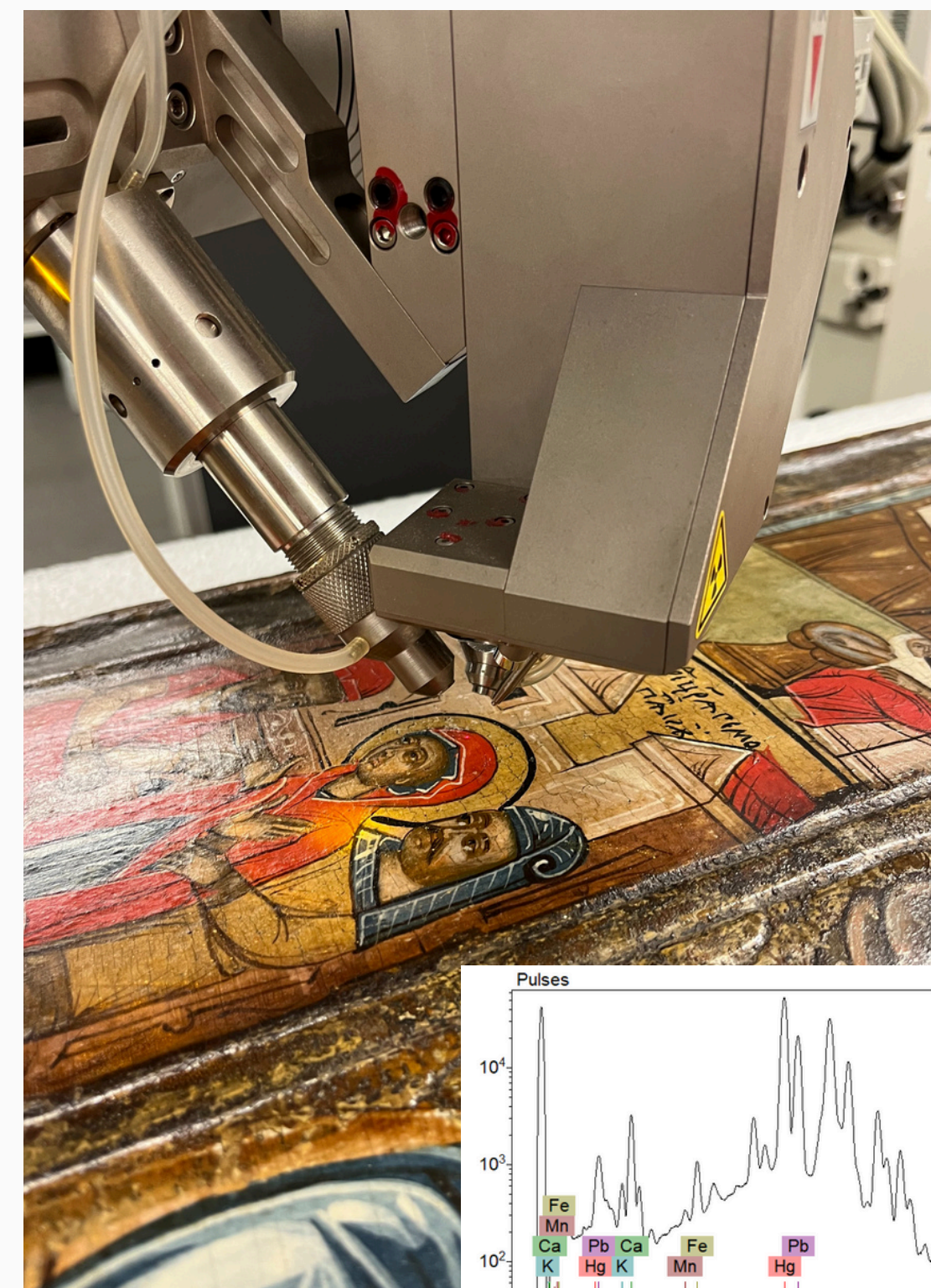
Zdjęcia ikony *Zaśnięcie Bogurodzicy* nr iwn. MPH-367 wykonane z zastosowaniem różnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego (światło widzialne VIS, fluorescencja wzbudzana UV, bliska podczerwień IR)

Profil badań

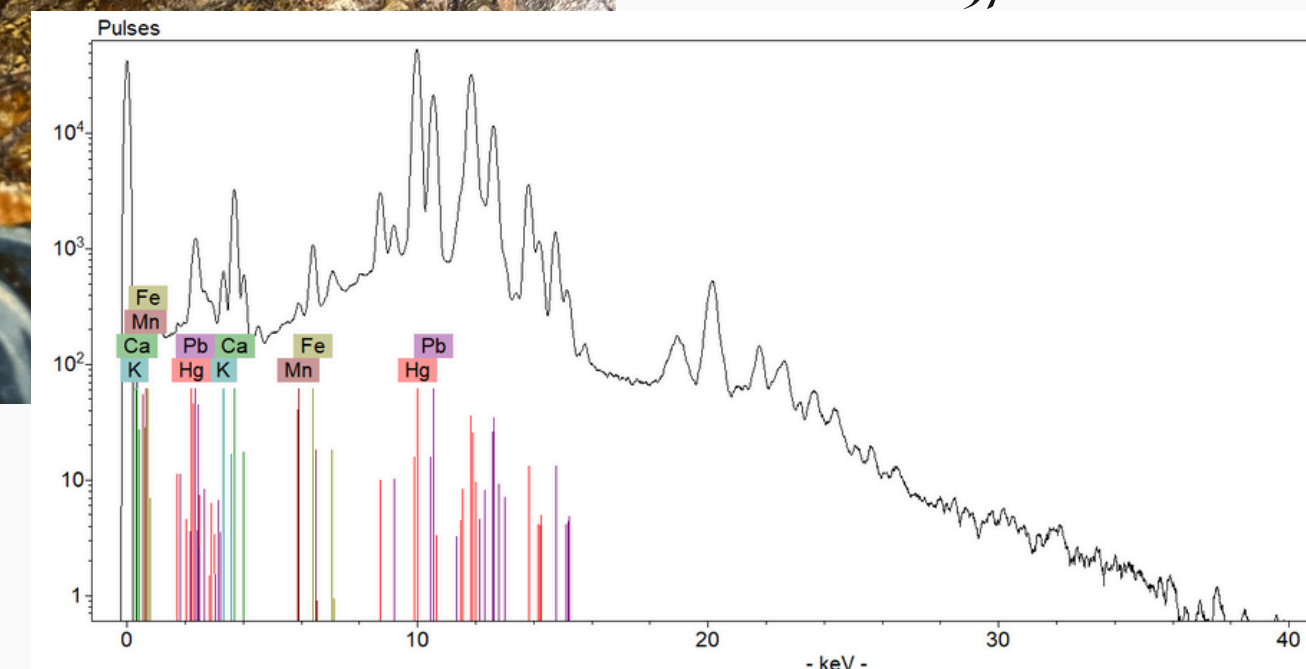
Celem badań jest ustalenie pochodzenia ikon, technik ich wykonania oraz zastosowanych materiałów. Przeprowadzone analizy pomogą określić, czy dzieła powstały lokalnie na ziemi przemyskiej, czy też zostały sprowadzone z innych ośrodków. Dzięki nowoczesnym metodom badawczym, takim jak analiza składu pigmentów i dendrochronologia, możliwe będzie precyzyjne datowanie oraz identyfikacja miejsc pochodzenia surowców wykorzystywanych przez dawnych mistrzów.

Zakres badań

- Fotografia z zastosowaniem różnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego (światło widzialne VIS, fluorescencja wzbudzana UV, bliska podczerwień IR)
- Radiografia cyfrowa RTG
- Badanie składu chemicznego – mikro fluorescencja rentgenowska XRF, spektroskopia Ramana
- Obrazowaniu spektroskopią odbiciową w zakresie krótkiej podczerwieni z wykorzystaniem obiektywu makro

Badanie metodą XRF ikony Św. Paraskewa nr inw. MPH-370

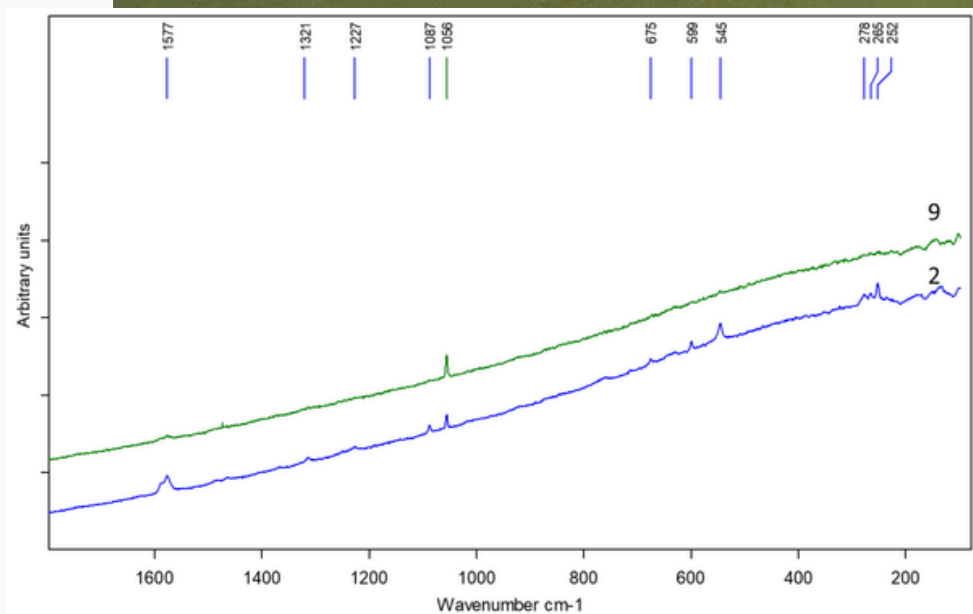
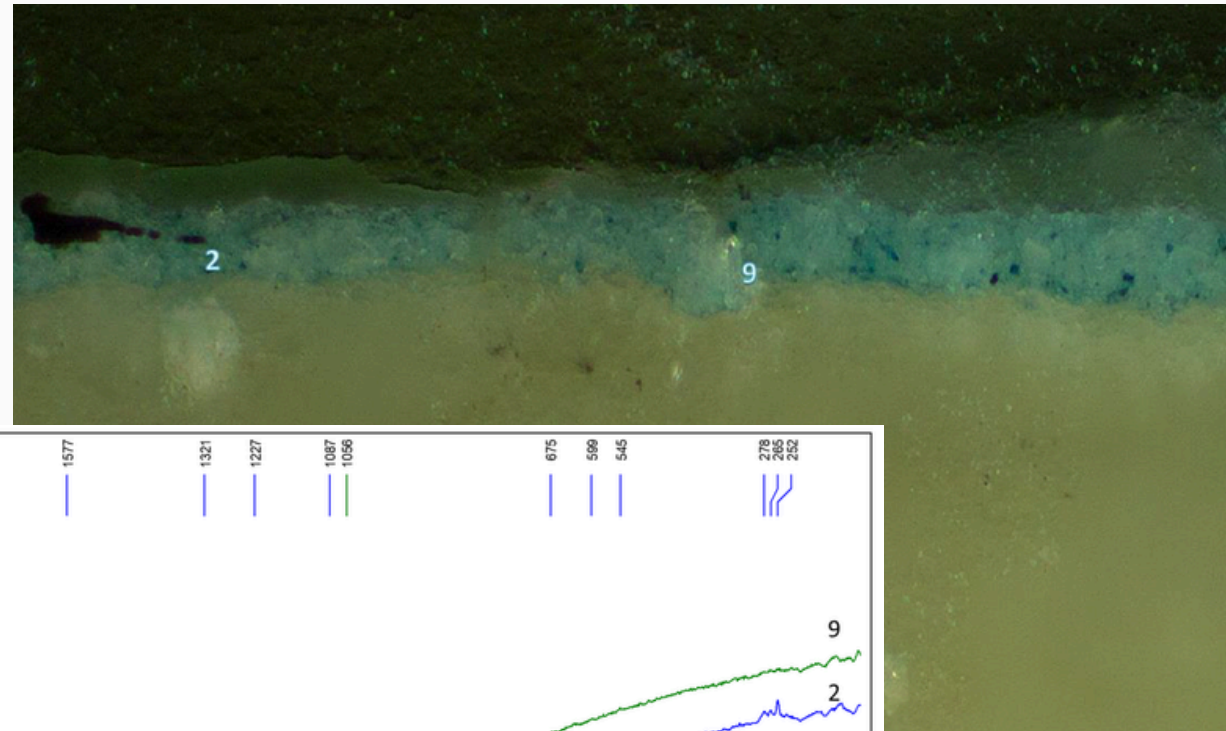

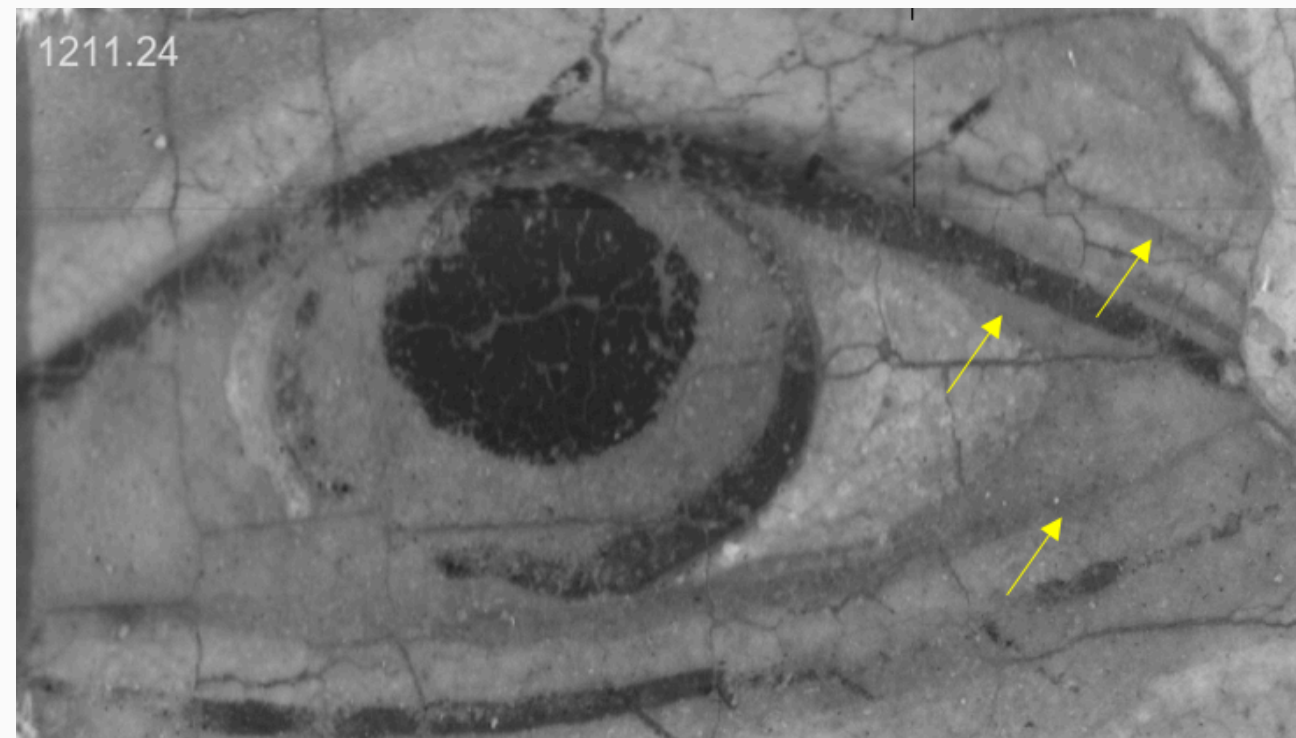
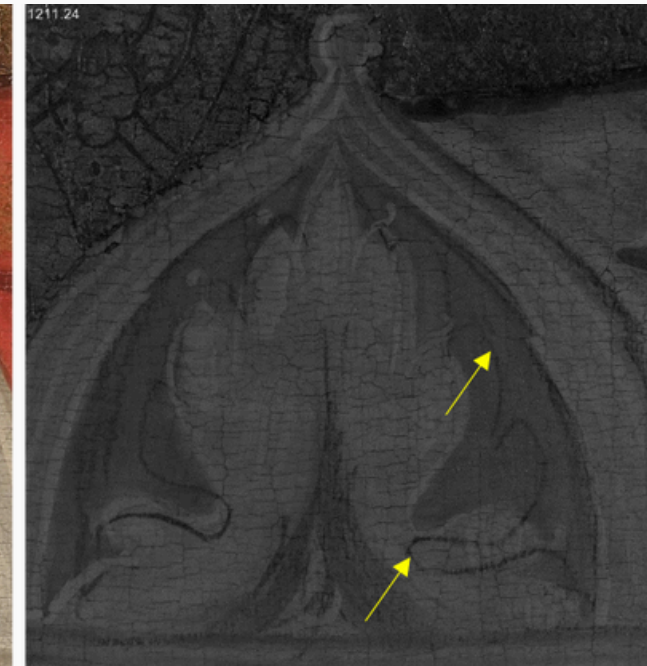
Uwidocznienie wewnętrznej struktury ikony
Zaśnięcie Bogurodzicy nr iwn. MPH-367. Obraz
zarejestrowany techniką radiografii RTG przy
użyciu promieniowania rentgenowskiego.

Wyniki badań będą publikowane w artykułach naukowych oraz prezentowane na konferencjach krajowych i międzynarodowych. Zwieńczeniem prac będzie dwujęzyczna monografia ukazująca znaczenie ikon z pogranicza polsko-ukraińskiego w kontekście dziedzictwa kulturowego Europy Środkowo-Wschodniej.

Badanie metodą spektroskopii Ramana - zdjęcie szlifu z zaznaczonymi miejscami pomiarowymi i widma zebrane z zaznaczonych obszarów

Fragmenty wybranych detali ikon, które poddano obrazowaniu spektroskopią odbiciową w zakresie krótkiej podczerwieni z wykorzystaniem obiektywu makro w celu obserwacji wybranych detali dzieła ze szczególnym uwzględnieniem rysunku przygotowawczego i zmian kompozycyjnych.